

NEKROLOGI

ALINA CHYCZEWSKA

(1910-2005)

Alina Chyczewska urodziła się 12 lipca 1910 r. jako najstarsze dziecko Wincentego i Bronisławy z Sawickich Wołosiewiczów. Po ukończeniu gimnazjum w Warszawie w 1927 r. podjęła studia na Uniwersytecie Warszawskim na kierunkach filologia polska i historia sztuki. W 1935 r. uzyskała dyplom magistra filozofii w zakresie filologii polskiej. W 1937 r. wyszła za mąż za Jerzego Chyczewskiego, wojewódzkiego konserwatora zabytków w Toruniu. Podczas okupacji mieszkała w Warszawie, stąd oboje z mężem zostali wywiezieni do obozu koncentracyjnego. Jerzy Chyczewski zginął, Alina do maja 1945 r. przeszła kolejno obozy Auschwitz – Birkenau, Ravensbrück oraz Buchenwald. Po zakończeniu wojny pracowała jako asystent konserwatora w Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy, w 1948 r. przeniosła się do Poznania, gdzie została zatrudniona w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych na stanowisku wykładowcy, następnie zastępcy profesora historii sztuki. W latach 1951-1952 dokończyła przerwane przed wojną studia historii sztuki na Uniwersytecie Poznańskim pisząc pracę dyplomową o dziełach Marcellego Bacciarellego w zbiorach Muzeum Narodowego w Poznaniu. W tym czasie brała udział w inwentaryzacji zabytków dwóch powiatów województwa olsztyńskiego. Zajmowała się również krytyką plastyczną, literacką i teatralną drukując recenzje w czasopiśmie kulturalnych wydawanych w Bydgoszczy i Poznaniu.

Pracę w Bibliotece Kórnickiej rozpoczęła 1 maja 1955 r. jako adiunkt, a wkrótce kustosz na stanowisku kierownika Działu Muzealnego i Graficznego, na którym pozostała do czasu przejścia na emeryturę 31 lipca 1970 r. Wielką zasługą Aliny Chyczewskiej w ciągu piętnastu lat pobytu w Kórniku było uporządkowanie i dokończenie inwentaryzacji większości zbiorów grafiki, rysunków i kolekcji muzealnej, wykonanie kartotek planów, rysunków architektonicznych, płyt graficznych do wydawnictw kórnickich i poloników grafika Adama Pilińskiego oraz założenia kart naukowych obrazów kórnickich. Kolekcję grafiki powiększyła o prace współczesnych poznańskich artystów. Wprowadziła, po generalnym remoncie zamku przeprowadzonym w latach 1957-1961, zmiany w urządzeniu niektórych pomieszczeń, głównie Sali Mauretańskiej i Czarnej Sali. Wraz z dyrektorem Stefanem Weymanem opracowała przewodnik, w którym po raz pierwszy opisała zamek, jego wnętrze i eksponaty z punktu widzenia historyka sztuki. Ukazał się on w 1965 r. i był parokrotnie wznowiany. Kilka artykułów w „Pamiętniku Biblioteki Kórnickiej” poświęciła kórnickim zbiorom graficznym, ikonografii Mickiewiczowskiej, polonikom Pilińskiego i rycinom według dzieł Marcellego Bacciarellego. Opracowała także jedno z dzieł galerii

kórnickiej – nieznaną obraz Wojciecha Kornelego Stattlera. W „Biuletynie Historii Sztuki” z 1965 r. opublikowała artykuł o nieznanym dotąd projektach XIX-wiecznej przebudowy zamku kórnickiego. Bardzo ważne dla popularyzacji kórnickich zbiorów graficznych było ich opisanie w dwóch książkach: *Grafika i rysunki polskie w zbiorach polskich* z 1977 r. i *Polskie kolekcjonerstwo grafiki i rysunku* z 1980 r.

Ukoronowaniem wieloletnich badań nad twórczością Bacciarellego stała się obroniona w 1964 r. praca doktorska (promotorem był prof. dr Stanisław Lorentz), opublikowana w zasadniczej części w 1973 r. Była to pierwsza w literaturze naukowej monografia tego artysty. Poświęcił mu także kilka artykułów oraz wydany w dwóch częściach w latach 1968 i 1970 katalog wystawy *Marceli Bacciarelli. Życie – Twórczość – Dzieła* zorganizowanej przez Muzea Narodowe w Poznaniu i Warszawie.

Po przejściu na emeryturę Alina Chyczewska przeniosła się do Bydgoszczy, gdzie oprócz kontynuowanej pracy naukowej, brała udział w organizowaniu ogólnopolskich turniejów wiedzy o sztuce. W 1994 r. otrzymała medal prezydenta Bydgoszczy za szczególne zasługi dla kultury tego miasta. Zmarła dnia 16 kwietnia 2005 r. w Bydgoszczy, gdzie została pochowana.

Barbara Dolczewska

ZOFIA SKORUPSKA

(1914-2005)

Zofia Skorupska z domu Kapuścik urodziła się 27 marca 1914 r. w Będzinie (woj. katowickie). W 1933 r. rozpoczęła studia polonistyczne na Uniwersytecie Poznańskim. Zbierając materiały do pracy magisterskiej odbyła podróże naukowe do Szwecji, Danii i Niemiec. W czasie okupacji przebywała w Ostrowcu Świętokrzyskim, prowadząc tam tajne nauczanie dla gimnazjalistów i licealistów. W 1945 r. obroniła pracę magisterską, napisaną pod kierunkiem prof. Romana Pollaka, *Katalogi kolegium jezuickiego w zbiorach uppsalskich*. Następnie rozpoczęła pracę w charakterze adiunkta w Seminarium Historii Literatury Polskiej Uniwersytetu Poznańskiego. Prowadziła wykłady i ćwiczenia dla polonistów i historyków kultury. Zorganizowała i opracowała księgozbiór biblioteki seminaryjnej. W 1946 r. uzyskała stopień doktora filozofii na podstawie pracy *Mecenat Władysława IV Wazy*.

W latach 1952-1959 wykonywała prace zlecone przez Bibliotekę Kórnicką (przygotowanie do wydania tomów XV i XVI *Acta Tomicianae*). Równocześnie nauczwała w jednej z poznańskich szkół podstawowych. 1 lipca 1959 r. podjęła stałą pracę w Bibliotece Kórnickiej, na stanowisku kustosza. Do przejścia na emeryturę (30 VI 1976 r.) kierowała Działem Gromadzenia Zbiorów. Porozumiewając się z innymi bibliotekami dokonywała zakupów, uwzględniając potrzeby poznańskiego środowiska

naukowego. Przyczyniła się do zwiększenia wymiany wydawnictw z naukowymi ośrodkami krajowymi i zagranicznymi; prowadziła także dział muzykaliów i ekslibrisów. Opracowała politykę gromadzenia.

W 1962 r. otrzymała stopień kustosa dyplomowanego. Obok zadań bibliotekarskich kontynuowała swoje prace naukowe – przygotowywała habilitację na temat działalności kulturalnej rodziny Górków.

Po niespodziewanym odwołaniu ze stanowiska dyrektora Biblioteki Kórnickiej doc. dra Stefana Weymana, władze PAN powierzyły dr Skorupskiej pełnienie tej funkcji. Na stanowisku p.o. dyrektora Biblioteki Kórnickiej pracowała od 1 lipca 1975 r. do 1 marca 1976 r. Była odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz medalem „Za Zasługi dla Obronności Kraju”. Zmarła 24 czerwca 2005 r. w Poznaniu. Pogrzeb odbył się 28 czerwca na Cmentarzu Junikowskim.

Opublikowała m.in. prace: *Aukcje księgarskie* [w:] *Materiały biblioteczne z konferencji* [...], Wrocław 1971; *Fryderyk Chopin w relacjach Leonarda Niedźwieckiego*, „Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej”, Z. 9-10: 1968, s. 97-119; *Chopiniana w zbiorach Biblioteki Kórnickiej*, [w:] *The Book of the First International Musicological Congress Devoted to the Works of Frederick Chopin – Warszawa 16th – 22th February 1960*, s. 488-492; *Nieznane listy Ryszarda Berwińskiego* [w:] „Sprawozdania PTPN za I i II kw. 1949 r.”, s. 37-42; *Władysław Pociecha w Bibliotece Kórnickiej*, „Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej”, Z. 7: 1959, s. 479-495. Była współautorką (z S. Bodniakiem) książki *Jan Koszka kasztelan gdański, prezes Komisji Morskiej i rzecznik unii Prus z Koroną*, Gdańsk 1979.

Nekrolog: „Głos Wielkopolski” z 29 VI 2005.

Jan Łuczak

ZOFIA EWA WOJEWODZIANKA (1929-2005)

Zofia Ewa Wojewodzianka urodziła się 5 kwietnia 1929 r. w Niemierzynie, w powiecie wieluńskim. Była córką Jana, nauczyciela i Emilii z Jasińskich. W latach 1945-1949 była uczennicą kórnickiego gimnazjum ogólnokształcącego. Po zdaniu matury w 1949 r. rozpoczęła studia z historii sztuki na Uniwersytecie Poznańskim. W latach 1950 - 1951 pracowała w Muzeum Narodowym w Poznaniu. W 1952 r. ukończyła studia I stopnia i rozpoczęła współpracę z Biblioteką Kórnicką, wykonując różne prace zlecone. Drugi etap studiów, rozpoczęty we wrześniu 1953 r., zakończyła w 1955 r. Za pracą magisterską pt. *Romański kościół w Rudzie pod Wieluniem* otrzymała stopień magistra historii sztuki. Pod kierunkiem prof. Zdzisława Kepińskiego

rozpoczęła przygotowania do pracy doktorskiej, zatytułowanej *Architektura kościelna z czasów panowania Bolesława III*.

Od 1 lipca 1956 r. była zatrudniona na stałe w Bibliotece Kórnickiej PAN, najpierw jako asystent muzealny, a po przejściu wszystkich szczebli zawodowych od 1 sierpnia 1988 r. została starszym kustoszem muzealnym. Od 1 lutego 1973 r. do 1 sierpnia 1977 r. kierowała Działem Muzealnym Biblioteki Kórnickiej. Pracowała zawsze z ogromną (niekiedy aż przesadną) skrupulatnością; wszystkie zadania traktowała z wielką odpowiedzialnością. Chętnie dzieliła się swoją wiedzą z młodszymi pracownikami. W 1968 r. opublikowała w Zeszytach 9-10 „Pamiętnika Biblioteki Kórnickiej” artykuł *Dzieje zbioru militariów zamku kórnickiego*. W 1989 r. przeszła na emeryturę.

Zmarła po ciężkiej chorobie 30 stycznia 2005 r. w Puszczykowie. 3 lutego spoczęła na cmentarzu Miłostowo w Poznaniu.

Nekrolog: „Głos Wielkopolski” z 4 II 2005 r

Jan Łuczak

Alina Chyczewska
1910-2005

Zofia Skorupska
1914-2005

Zofia Ewa Wojewodzianka
1929-2005

